Dosarul nr. 2r-3231/23 (dosar electronic 2-23017189-02-25r-21092023)
Judecătoria Chișinău, judecător Olga Boțan

D E C I Z I E

mun. Chișinău 6 februarie 2024

Colegiul civil, comercial și
de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău
în componența:
Președintele ședinței, judecător Ana Panov
Judecătorii Viorica Mihaila şi Vitalie Cotorobai

examinând, în lipsa părților, recursul declarat de S.A. ,,Garant", împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 27 iunie 2023, adoptată în cauza civilă inițiată la cererea/contestația/ înaintată de debitorul S.A. ,,Garant" către creditorul Taraburca Dumitru, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Bănărescu Anatolie cu privire la contestarea actelor executorului judecătoresc,-

a c o n s t a t a t:

La 2 februarie 2023 avocat Calian Igor, acționând în numele și interesele debitorului S.A. ,,Garant", în baza mandatului avocațial nr. ***** din 20.01.2023, s-a adresat cu cerere/contestație către creditorul Taraburca Dumitru, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Bănărescu Anatolie, solicitând repunerea în termenul de contestare a încheierilor nr. 056-174r/2019 din 09.08.2019 și nr. 056-174r/2019 din 02.09.2019; anularea încheierii nr. 056-174r/2019 din 09.08.2019 privind restituirea documentului executoriu, emisă de executorului judecătoresc Bănărescu Anatolie; anularea încheierii nr. 056-174r/2019 din 02.09.2019 cu privire la încasarea cheltuielilor de executare din contul S.A. ,,Garant" în beneficiul executorului judecătoresc Bănărescu Anatolie suma de 140 292,40 lei, ce constituie onorariul executorului judecătoresc.

În motivarea cererii/contestație reprezentantul debitorului a indicat, că la data de 22.12.2014 la cererea lui Taraburca Dumitru și S.A. ,,Garant", prin încheierea executorului judecătoresc Bănărescu Anatolie s-a dispus primirea spre executare a documentului executoriu nr. 2-1043/12, emis de către Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău la 27.11.2013, prin care s-a decis confirmarea tranzacției de împăcare încheiată dintre S.A. ,,Garant" și Taraburca Dumitru în pricina civilă la cererea S.A. ,,Garant" împotriva lui Taraburca Dumitru cu privire la încasarea datoriei.

Invocă, că inițial de către executorului judecătoresc Bănărescu Anatolie s-au efectuat careva acțiuni de executare a documentului executoriu nominalizat, primind în adresa noastră și unele acte de executare silită emise de executor.

Ulterior, văzând că nu sunt invitați și nici înștiințați despre actele întreprinse, de mai multe ori au solicitat de la executor informații cu privire la etapa executării documentului executoriu.

Menționează, că neprimind nici un răspuns, din propria inițiativă s-au deplasat la biroul executorului judecătoresc unde, după insistența i s-a pus la dispoziție dosarul procedurii de executare.

Mai declară că, inițial, nu s-a cerut să facă o inscripție pe copertă că a primit pentru cunoștință dosarul, numai după care i s-a permis studierea acestuia, în urma studierii a constatat, că prin încheierea nr. 056-174r/2019 din 09.08.2019, executorul judecătoresc Bănărescu Anatolie a dispus restituirea documentului executoriu nr. 2-1043/12, emis de Judecătoria Buiucani mun. Chișinău la 27.11.2013, lui Taraburcă Dumitru.

Relatează, că prin încheierea nr. 056-174r/2019 din 02.09.2019 s-a dispus încasarea cheltuielilor de executare din contul S.A. „Garant" în beneficiul executorului judecătoresc Bănărescu Anatolie suma de 140292,40 lei, ce constituie onorariul

Pretinde, că văzând prima data aceste încheieri, a cerut să i oferă câte o copie, dar au fost refuzați, motivându-se că i-au fost expediate prin intermediul serviciului poștal. Însă la dosar nu a văzut nici o dovadă a celor relatate.

Invocă, că a cerut permisiunea de a face fotocopii cu telefonul, dar la fel i s-a refuzat, permițându-ne numai să transcrie numărul și data acestor încheieri.

Din circumstanțele expuse nu cunoaște motivele de fapt și drept care au servit drept temei la emiterea încheierilor contestate, din care considerente solicită aportul instanței de judecată la reclamarea lor.

Întru anularea încheierilor contestate invocă faptul, că executorul judecătoresc n-a fost îndrept legal să restituie documentul executoriu lui Taraburcă Dumitru, deoarece cererea de intentare a executării silite a fost depusă, atât de Taraburcă Dumitru, cât și de S.A. „Garant". Or, pentru a evita executarea numai a unei părți din tranzacția de împăcare, ambii au decis executarea ei prin intermediul judecătoresc.

Prin urmare, restituirea documentului executoriu putea avea loc numai la cererea ambelor părți din tranzacția de împăcare, adică concomitent de Taraburcă Dumitru și de S.A. „Garant", însă ultimul o astfel de cerere executorului n-a depus.

La fel, nu cunoaște motivele de fapt și de drept care au servit drept temei de încasare a onorariului executorului judecătoresc numai din contul S.A. „Garant", or, conform art. 38 alin. (4) lit. e) coroborat cu art. 83 lit. g) din Codul de executare, onorariul executorului judecătoresc, în caz de restituire a documentului executoriu, se achită de către creditor. Astfel, odată ce titlul executoriu a fost restituit la cererea lui

Taraburcă Dumitru, prin urmare din contul ultimului urma a fi încasat onorariul executorului, dar nici de cum din contul S.A. ,,Garant".

La contestația depusă, intimatul Tărăburcă Dumitru a depus referința, prin care și-a manifestat dezacordul cu contestația formulată de debitor, comunicând faptul că cererea de contestare a fost depusă peste termenul de contestate, deoarece la data de 22.11.2019 când a fost întocmit procesul-verbal de transmitere în posesie reprezentantul debitorului S.A. ,,Garant", avocatul Calian Igor, cu certitudine cunoștea despre încetarea procedurii executorii de către executorul judecătoresc Bănărescu Anatolie, fapt ce a fost expus în procesul de conciliere petrecut.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 27 iunie 2023, s-a respins cererea depusă de S.A. ,,Garant" privind repunerea în termen pentru contestarea actelor executorului judecătoresc. S-a respins cererea depusă de reprezentantul S.A. ,,Garant", avocat Calian Igor către creditorul Taraburca Dumitru, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Bănărescu Anatolie cu privire la contestarea actelor executorului judecătoresc, ca tardivă.

În motivarea soluției sale instanța de fond a reținut, că încheierea nr. 056-174r/2019 din 2 septembrie 2019, emisă de executorul judecătoresc Bănărescu Anatolie a fost recepționată de S.A. ,,Garant" la data de 26 decembrie 2022, fapt invocat însuși de reprezentantul S.A. ,,Garant", precum și confirmat prin menţiunea „am făcut cunoştinţă cu dosar de executare 26.12.22" făcută pe cererea din 09.12.2022, însă S.A. ,,Garant" a atacat încheierile executorului judecătoresc Bănărescu Anatolie din 2 septembrie 2019 abia la 2 februarie 2023, respectiv s-a omis termenul de contestare a actului executorului judecătoresc, or, termenul limită a fost 5 ianuarie 2023.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 21 august 2023 reprezentantul debitorului S.A. ,,Garant", avocat Calian Igor, a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 27 iunie 2023, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate și soluționarea prin decizie a problemei în fond, prin admiterea contestației.

În motivarea recursului reprezentantul recurentei a reiterat motivele de fapt și temeiurile de drept invocate în contestația depusă în instanța de fond, menționând că S.A. ,,Garant" confirmă, că într-adevăr i-a fost pus la dispoziţie dosarul de executare la de 26.12.22, însă executorul judecătoresc prin viclenie a obţinut semnătura reprezentantului pe coperta procedurii de executare din cauză, pentru că iniţial a fost cerut să se pună semnătura şi data pe copertă, numai după care i s-a permis reprezentantului să facă cunoștinţă cu materialele procedurii, dar fără a se face copii şi însemnări.

În acest context susține, că laa nenumărate solicitări ale reprezentatului S.A. ,,Garant", nu i-a fost înmânată încheierii cu privire la restituirea documentului executoriu, inclusiv şi a încheierii cu privire la încasarea cheltuielilor de executare. Motivul refuzului fiind invocat de executor, precum că aceste acte au fost deja

expediate S.A. „Garant”, prin intermediul serviciului poșta, ceia ce nu corespunde realității.

Suplimentar a relevat, că in stanța de judecată de nenumărate ori a solicitat şi a acordat termen executorului judecătoresc să prezente copia procedurii de executare, însă executorul judecătoresc fără motive nu executa încheierile instanţei şi nu a reacționat la ele nici într-un fel, prezentând copia procedurii de executare abia la data de 11.05.2023, adică peste aproximativ 4 luni. Cu toate acestea, prima instanţă nu a dat crezare argumentelor S.A. „Garant” S.A. privind faptul că executorul judecătoresc nu a înmânat şi nici nu a expediat în adresa contestatorului copiile actelor contestate. Cu atât mai mult, la materialele procedurii de executare nu există nici o scrisoare de expediere pentru a confirma cele relatate de executor, necitând la faptul că sarcina probaţiunii a acestor acţiuni este pusă în seama lui.

A completat, că la actele procedurii de executare lipsesc careva acte privind expedierea şi respectiv primirea de către S.A. „Garant” a încheierilor din 02.09.2019 în modul prevăzut de art. 67 alin. (7) Cod de executare.

Subsidiar a menționat, că S.A. „Garant a primit copiile încheierilor contestate doar de la instanţa de judecată la data de 12.06.2023.Respectiv, termenul efectiv de contestare a încheierilor din 02.09.2019 a început a curge abia la 12.06.2023, motiv din care se consideră depusă în termen contestaţia S.A. „Garant”.

Suplimentar a relatat, că dacă executorul judecătoresc îşi îndeplinea obligaţiile sale de a comunica către S.A. „Garant” încheierile din 02.09.2019, compania dată nu era să aibă niciun motiv de a nu contesta aceste încheieri arbitrare, care în primul caz, limitează S.A. „Garant” de a-şi recupera investițiile în mărime de 253 521 Euro, iar în al doilea caz, obligă absolut nejustificat S.A. „Garant” să achite executorului judecătoresc onorariul enorm de 14092,40 MDL pentru faptul că debitorul titlului executoriu a solicitat în mod inadmisibil restituirea acestui titlu.

Consideră, că o eventuală respingere a contestaţiei ca fiind depusă tardiv ar constitui o încălcare evidentă a dreptului de acces la o instanţă în sensul art. 6 paragraf 1 a Convenţiei Europene a Drepturilor Omului.

La cererea de recurs intimații: creditorul Taraburca Dumitru și executorul judecătoresc Bănărescu Anatolie, deși au fost informați despre ședința instanței de recurs, nu au prezentat referință și nu și-au expus opinia referitor la problema dedusă judecății.

Studiind materialele dosarului în coroborare cu pretențiile recurentului, motivele de fapt și temeiurile de drept expuse și invocate de acesta în cererea de recurs, în coroborare cu legislația pertinentă cauzei, Colegiul consideră recursul ca fiind neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea în vigoare a actului judecătoresc atacat, din următoarele considerente.

Termenul de declarare a recursului.

Potrivit art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicare acesteia.

Colegiul atestă, că recursul declarat de reprezentantul recurentei S.A. „Garant", avocat Calian Igor este depus în interiorul termenului prevăzut de Lege, chiar și în situația în care recursul a fost depus, la data de 21 august 2023, iar actul judecătoresc atacat a fost emis la data de 27 iunie 2023. Or, la materialele pricinii lipsește dovada sau un alt care-va înscris, care să ateste data înmânării numitului act judecătoresc părții interesate. Respectiv, în situația descrisă Colegiul concluzionează că recursul a fost înaintat în interiorul termenului acordat de lege pentru această acțiune procedurală.

Cadrul legal pertinent aplicabil speței.

Conform prevederilor art. 423 alin. (1) Cod de procedură civilă, încheierea dată în primă instanță poate fi atacată cu recurs, separat de hotărâre, de către părţi şi de ceilalți participanţi la proces în cazurile prevăzute de prezentul Cod şi de alte Legi, precum şi în cazurile în care încheierea face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului, iar potrivit art. 163 alin. (4) Cod de executare, încheierea instanţei de fond (privind contestarea actelor și acțiunilor executorului judecătoresc) poate fi atacată cu recurs.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (1) Cod de procedură civilă, Curțile de Apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

În corespundere cu prevederile art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet de 3 judecători, în baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În corespundere cu prevederile art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să mențină încheierea atacată.

Potrivit dispozițiilor art. 161 alin. (1) Cod de executare, actele de executare întocmite de executorul judecătoresc sau acţiunile/inacţiunea acestuia pot fi contestate de către părţi şi de alţi participanţi la procesul de executare, precum şi de terţii care consideră că prin actele de executare sau acţiunile/inacţiunea executorului judecătoresc le-a fost încălcat un drept recunoscut de lege.

Conform prevederilor art. 162 Cod de executare, actul de executare întocmit de executorul judecătoresc poate fi contestat de participanţii la procesul de executare în termen de 15 zile de la data săvârșirii lui ori a refuzului de a săvârși anumite acte, dacă legea nu prevede altfel. Terţii care nu au participat la procesul de executare pot contesta actele de executare, întocmite de executorul judecătoresc, în termen de 15 zile de la data la care au aflat ori trebuie să afle despre aceste acte. Persoana poate fi repusă în termenul de contestare în condițiile Codului de procedură civilă.

În corespundere cu art. 163 Cod de executare:

(1) Reclamaţiile din cererea privind contestarea actelor de executare întocmite de executorul judecătoresc sau a acţiunilor/inacţiunii acestuia se înaintează împotriva creditorului sau debitorului. Cererea se judecă în condițiile Codului de procedură civilă. Executorul judecătoresc atras din oficiu în calitate de intervenient accesoriu este obligat să prezinte instanţei de judecată copia certificată a procedurii de executare şi să dea explicaţii scrise referitoare la actele contestate.

(2) În cazul contestării actului întocmit de executorul judecătoresc, sarcina probaţiunii este pusă în seama reclamantului.

(3) Actele de executare întocmite de executorul judecătoresc, legale în fond, nu pot fi anulate pe motive formale.

(3^2) Dacă se contestă cuantumul onorariului executorului judecătoresc, reclamația se înaintează împotriva acestuia.

(4) Încheierea instanței de fond poate fi atacată cu recurs.

În corespundere cu dispozițiile art. 269 alin. (4) Cod de procedură civilă încheierile privind procedura de executare se emit unipersonal, fără citarea participanţilor la proces, cu excepţia cazurilor în care judecătorul apreciază că este necesară prezenţa participanţilor la şedinţa de judecată.

Conform art. 9 Cod de executare, participanţii la procedura de executare, alte persoane interesate ale căror drepturi ori interese ocrotite de lege au fost încălcate printr-un act de executare pot ataca actul în conformitate cu legea.

Conform art. 66 alin. (2) Cod de executare ***<u>încheierea executorului judecătoresc</u>*** este executorie de drept din momentul emiterii și ***<u>poate fi contestată, în termen de 10 zile de la data comunicării,</u>*** în instanța de judecată în a cărei rază teritorială biroul executorului judecătoresc își are sediul sau, în cazul municipiului Chișinău, în instanța de judecată în a cărei circumscripție camera teritorială a executorilor judecătorești a stabilit competenta teritorială a executorului judecătoresc, dacă legea nu prevede altfel. Contestarea încheierilor executorului judecătoresc nu poate fi temei de suspendare a executării, cu excepția cazurilor prevăzute de prezentul cod.

În conformitate cu art. 67 alin. (1) din Codul de executare, actele executorului judecătoresc se trimit destinatarului prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, sau prin orice alt mijloc care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui (telegramă, fax, email etc.) ori se înmânează personal destinatarului ori altor persoane indicate la alin. (2) de către executorul judecătoresc din oficiu sau la cererea părții interesate.

Potrivit art. 67 alin. (7) Cod de executare, **termenul de contestare curge de la data indicată în avizul de primire**, în confirmarea transmiterii documentului sau în procesul-verbal de înmânare a actului persoanelor indicate la alin. (2) și alin. (3) sau de la data comunicării actului în modul prevăzut la alin. (4).

În corespundere cu art. 112 alin. (1)-(4) din Codul de procedură civilă, termenul stabilit în săptămâni, luni sau o perioadă care cuprinde mai multe luni (ani, semestre, trimestre) expiră, în cazul prevăzut la art. 111 alin. (3), în acea zi a ultimei săptămâni

sau ultimei luni care, prin denumirea sau numărul ei, corespunde zilei în care a survenit evenimentul sau momentul în timp respectiv, iar în cazul prevăzut la art. 111 alin. (4), acesta expiră în acea zi a ultimei săptămâni sau ultimei luni care precedă ziua în care, prin denumirea sau numărul ei, corespunde zilei în care a început să curgă termenul.

(1^1) Dacă ultima lună nu are ziua respectivă determinată conform alin. (1), termenul expiră în ultima zi a lunii.

(2) Dacă ultima zi a termenului este nelucrătoare, acesta expiră în următoarea zi lucrătoare.

(3) Actul de procedură pentru care este stabilit un termen poate fi îndeplinit până la ora 24 a ultimei zile din termen. Dacă cererile de apel sau de recurs, documentele sau sumele bănești au fost predate la oficiul poștal sau la telegraf, sau prin alte mijloace de comunicație înainte de ora 24 din ultima zi a termenului, actul de procedură se consideră îndeplinit în termen.

(4) Dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

Conform prevederilor art. 116 alin. (1) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură, pot fi repuse de către instanţă în acest termen. Alineatul (3) al aceluiaşi articol statuează, că la cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Prevederile alin. (4) al aceluiaşi articol declară, că repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea şi-a exercitat dreptul la acţiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depăşirea termenului de procedură.

Totodată, potrivit art. 113 alin. (1) Cod de procedură civilă dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanţa judecătorească (judecător).

Starea de fapt și circumstanțele pricinii. Aprecierea instanței de recurs.

Potrivit materialelor pricinii Colegiul atestă, că la 2 februarie 2023 avocat Calian Igor, acționînd în numele și interesele debitorului S.A. „Garant", în baza mandatului avocațial nr. ***** din 20.01.2023, s-a adresat cu cerere/contestație/ către creditorul Taraburca Dumitru, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Bănărescu Anatolie, solicitînd repunerea în termenul de contestare a încheierilor nr. 056-174r/2019 din 09.08.2019 și nr. 056-174r/2019 din 02.09.2019; anularea încheierii nr. 056-174r/2019 din 09.08.2019 privind restituirea documentului executoriu, emisă de executorului judecătoresc Bănărescu Anatolie; anularea

încheierii nr. 056-174r/2019 din 02.09.2019 cu privire la încasarea cheltuielilor de executare din contul S.A. ,,Garant" în beneficiul executorului judecătoresc Bănărescu Anatolie suma de 140292,40 lei ce constituie onorariul executorului judecătoresc.

Fiind investită cu judecarea contestatei în fond, prima instanță a ajuns la concluzia respingerii, ca fiind neîntemeiată, cererea de repunere în termen a contestației și de respingere a contestației depusă de debitorul S.A. ,,Garant" ca fiind tardivă, în acest sens la data de 27 iunie 2023 fiind adoptată încheierea judecătorească corespunzătoare.

Nefiind de acord cu încheierea primei instanțe, la 21 august 2023 reprezentantul debitorului S.A. ,,Garant", avocat Calian Igor, a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 27 iunie 2023, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate și soluționarea prin decizie a problemei în fond, prin admiterea contestației.

Raportând dispozițiile normelor suscitate la circumstanțele cauzei, evaluând soluția primei instanțe prin prisma raționalismului pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul consideră concluzia instanței de fond de respingere a contestației ca fiind tardivă întemeiată, în condițiile în care recurentul S.A. ,,Garant", a făcut cunoștință cu încheierile executorului judecătoresc Bănărescu Anatolie cu nr. 056-174r/2019 din 2 septembrie 2019, la data de 26 decembrie 2022, fapt invocat însuși de reprezentantul acestuia, precum și confirmat prin menţiunea „am făcut cunoştinţă cu dosar de executare 26.12.22" făcută pe cererea din 09.12.2022, anexată la /f.d.73-75/, dar a depus contestația împotriva acestor acte abia la data de 2 februarie 2023, în afara termenului legal prevăzut de Codul de executare, solicitând repunerea în termen. Totodată, Colegiul atestă că partea, de și a solicitat repunerea în termenul legal pentru efectuarea acțiunii procesuale (or, cerința „*Termenul de atac să fie recunoscut ca omis motivat*" nu este altceva, decât cerere de repunere în termen), nu a prezentat nici un motiv și nici o probă, care să demonstreze acest fapt, adică să demonstreze că termenul pentru înaintarea contestației a fost omis din motive obiective. Motivul invocat de partea recurentă în acest sens, cum că executorul judecătoresc ar fi obținut semnătura reprezentantului S.A. ,,Garant" prin viclenie, dar în fapt acesta nu ar fi făcut cunoștință cu materialele procedurii de executare, nu poate fi acceptat de instanță, deoarece constituie o declarație formală, care este lipsită totalmente de argumentare și substrat faptic și admisibil.

În circumstanțele descrise Completul judiciar nu poate admite solicitarea reprezentantului recurentului S.A. ,,Garant", avocatul Calian Igor, ca termenul de atac să fie recunoscut ca fiind încălcat motivat, deoarece careva probe ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului, instanței nu i-au fost prezentate. În circumstanțele descrise este cert, că prima instanță întemeiat și legal a respins cererea debitorului S.A. ,,Garant", de repunere în termen și a respins contestația ca fiind tardivă.

În acest sens Colegiul reiterează, că potrivit prevederilor art. 66 alin. (2) din Codul de executare, încheierea executorului judecătoresc este executorie de drept din momentul emiterii și poate fi contestată, în termen de 10 zile de la data comunicării, în instanța de judecată competentă. La caz, cu certitudine s-a constatat faptul, că reprezentantul debitorului S.A. „Garant", avocatul Calian Igor a cunoscut despre încheierile executorului judecătoresc Bănărescu Anatolie cu nr. 056-174r/2019 din 2 septembrie 2019 la data de 26 decembrie 2022, cînd a făcut cunoştinţă cu dosarul de executare, fapt confirmat prin înscrisul din cererea din 09.12.2022.

Ca consecință, prima instanță corect a reținut că prezenta cerere (contestație) a fost depusă cu depășirea evidentă și esențială a termenului prevăzut de art. 66 Cod de executare.

La capitolul numit Colegiul reține prevederile art. 116 Cod de procedură civilă, potrivit cărora persoanele care din motive întemeiate au omis termenul de procedură, pot să fie repuse de către instanța de judecată, în baza cererii.

Totodată, se reține că repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazurile expres prevăzute de Lege și doar în cazul în care partea care înaintează o cerință de repunere în termen, ***prezintă acte confirmative privind omiterea termenului***, ceea în prezenta speță nu se regăsește.

Mai mult, ***respectarea de către părți a termenilor legali constituie o obligare pozitivă a părților*** și are menirea asigurării bunei funcționări a justiției.

Așadar, în condițiile în care pe de o parte recurentul S.A. „Garant", nu a dat dovadă de diligența necesară să conteste încheierea executorului judecătoresc sus indicată în interiorul termenul legal prevăzut de legislator - de 10 zile, calculat din ziua comunicării acesteia, iar, pe de altă parte nu a invocat nici un temei legal de repunere în termen, omisiune a recurentului care nu poate fi imputată instanței.

În acest sens, Colegiul face referire și la jurisprudența CtEDO pentru situații similare. Or, potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene, articolul 6 par. 1 CEDO consacră „dreptul la o instanță", al cărui drept de acces și, anume dreptul de a iniția proceduri în fața instanțelor judecătorești în materie civilă, constituie un aspect (a se vedea Golder vs Regatul Unit, 21 februarie 1975, parag. 36). Pentru ca dreptul de acces să fie eficace, o persoană trebuie să aibă o posibilitate clară și practică de a contesta un act care constituie o ingerință în drepturile sale (a se vedea Bellet vs Franța, 4 decembrie 1995, parag. 36). Totodată, Curtea Europeană a arătat, ***că revine, în primul rând, celor interesați să depună orice diligență pentru protejarea propriilor interese*** (a se vedea cauza CAÑETE DE GOÑI vs Spania, 15 octombrie 2002, parag. 39 – 40 sau Agapito Maestre Sanchez vs Spania, 4 mai 2004). În același context CtEDO a stabilit, că partea este obligată de a lua măsurile necesare, pentru a se informa asupra evoluției procesului (a se vedea, spre exemplu, Teuschler vs Germania (dec.), 4 octombrie 2001, Sukhorubchenko vs Rusia, 10 februarie 2005, parag 48, Gurzhyy

vs Ucraina (dec.), 1 aprilie 2008 și Muscat vs Malta, 17 iulie 2012, parag. 44).

Conjunctura descrisă în actualul caz este identică cu spețele examinate de CtEDO, în special, cauza Oleksiy Grygorovych Boyko vs Ucraina, 23 octombrie 2007, cauza Hennings vs Germania, 16 decembrie 1992, parag. 26, sau cauza Antunovic vs Croatia, 4 octombrie 2016, parag. 55 – 56. Potrivit jurisprudenței invocate, autorităţile judiciare nu sunt răspunzătoare pentru faptul, că apelantul a neglijat procesul, nu s-a interesat de soarta lui și a omis exercitarea în termen a acțiunilor procedurale, pentru a-și apăra drepturile și interesele pretins a fi lezate.

La fel, potrivit jurisprudenței CtEDO, cauza Ruiz Torija vs Spania, (hotărâre din 9 decembrie 1994, Seria A nr. 303-A), Curtea a constatat că omisiunea instanţelor judecătoreşti de a motiva refuzul de a accepta o obiecţie, potrivit căreia acţiunea era tardivă, a constituit o violare a acestei prevederi. Curtea a mai relatat, că dreptul la judecarea într-un mod echitabil de către o instanţă, după cum este garantat de articolul 6§1 al Convenţiei, trebuie interpretat în lumina Preambulului Convenţiei, care, în partea sa relevantă, declară preeminenţa dreptului o parte a moştenirii comune a Statelor Contractante. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenţei dreptului este principiul securităţii raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci când instanţele judecătoreşti dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuţie (a se vedea Brumărescu vs România, [GC], nr. 28342/95, §61, ECHR 1999-VII; Roşca vs Moldova, nr. 6267/02, §24, 22 martie 2005).

În cauza Melnic contra Moldovei, Curtea notează că recursul trebuia depus de către o parte în proces în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă al Republicii Moldova. Sarcina Curţii este să determine, dacă această procedură a fost aplicată într-un mod compatibil cu articolul 6 al Convenţiei, inclusiv cu principiul securităţii raporturilor juridice. În acelaşi timp, Curtea trebuie să ţină cont că responsabilitatea de a interpreta prevederile legislaţiei interne revine, în primul rând, instanţelor judecătoreşti naţionale (a se vedea Waite and Kennedy vs Germany [GC], nr. 26083/94, 18 februarie 1999, §54).

Curtea a mai notat o situație similară și în cauza Popov vs Moldova (nr. 2) [cererea nr. 1996/04 din 06.12.2005] în care a constatat, că prin neprezentarea motivelor pentru repunerea pârâtului în termenul de prescripție omis, pentru efectuarea unui act procedural, instanțele naționale au încălcat dreptul părții vizate, în favoarea căreia s-a scurs termenul, la un proces echitabil.

În opinia Curţii Europene a Drepturilor Omului expusă în jurisprudenţa sa constantă, limitele de termen (prescripţia) impuse în vederea apărării judiciare a drepturilor pretinse a fi lezate, sunt acceptabile în interesul unei bune administrări a justiţiei, urmărind un scop legitim de a asigura securitatea raporturilor juridice şi protejarea persoanelor, ce ar putea fi acuzate împotriva învinuirilor lipsite de actualitate (staleclaim) susceptibile de a provoca dificultăţi în eliminarea şi preîntâmpinarea actelor de injustiţie.

Curtea a statuat, că repunerea în termenul de prescripţie nu se admite chiar

şi în cazurile când noi circumstanţe au devenit cunoscute după expirarea termenului de prescripţie sau când cauzele acţiunii au devenit cunoscute după expirarea termenului de prescripţie (StubbingsandOthers vs the UK, nr. 36-37/1995/542-543/628-629, 24.09.1996, §51).

În acest sens instanţa reţine, că respectarea principiului preeminenţei dreptului constituie una din exigenţele unui proces echitabil în sensul art. 6§1 CEDO (Roşca contra Moldovei, nr. 6267/02 din 22.03.2005, par. 24, f.d. 28).

Astfel, este cert că debitorul a omis termenul legal de contestare a actului emis de executorul judecătoresc și, solicitând repunerea în termen, nu a prezentat nici o probă care să demonstreze că termenul a fost omis din motive obiective. Mai mult, Colegiul accentuează, că debitorul/recurent nici nu a invocat și nu a comunicat instanței care ar fi fost aceste motive obiective, ce au făcut imposibilă efectuarea actului procesual și depunerea contestației în instanța de judecată în interiorul termenului prevăzut de Lege.

De asemenea, Colegiul va respinge argument părții recurente, potrivit căruia a făcut cunoștință cu procedura de executare și încheierea privind restituirea documentului executoriu abia 12 iunie 2023, când a primit copiile actelor, fiind expediate de instanța de judecată în cadrul examinării prezentei contestații, deoarece instanța de fond argumentat s-a expus pe acestei temei și a indicat, că potrivit inscripției efectuate pe cererea S.A. ,,Garant" din 09.12.2022 este indicat expres, că reprezentantul a făcut cunoștință cu dosar de executare, fapt confirmat prin semnătura reprezentantului S.A. ,,Garant". Mai mult, Colegiul reiterează că partea recurentă nici nu neagă acest moment, dar pretinde că, în realitate, reprezentantul SA „Garant" nu ar fi făcut cunoștință cu materialele procedurii de executare, argument respins de instanța de recurs.

În situația descrisă, Colegiul nu are o altă soluție, decât a respinge recursul, deoarece instanța de fond corect, întemeiat și legal a respins cerința de repunere în termen pentru declararea contestației, deoarece debitorul, în acest sens, nu a prezentat careva probe, ce ar demonstra la temeinicia acestei cerințe. Or, repunerea arbitrară a acestuia în termenul de procedură va constitui un act judecătoresc făcut contrar legii, fiind o defavorizare evidentă a părților oponente, ceia ce poate fi tratat ca o violare a art. 6 CEDO în privința ultimilor.

În același context, instanţa de recurs accentuează că participanții la proces, în conformitate cu art. 56 alin. (3) Cod de procedură civilă, au obligația de a se folosi cu bună-credință de drepturile lor procedurale, iar faptul că debitorul/recurent, de și s-a interesat despre soarta procedurii de executare, dar cunoscând despre acțiunile și actul executorului judecătoresc a ales o altă cale de apărare a drepturilor sale, decât contestarea acestuia în instanța civilă în interiorul termenului prevăzut de Lege, nu justifică imposibilitatea acestuia de a sesiza instanța cu acțiune în interiorul termenului prevăzut de Lege deoarece, după cum a fost indicat anterior, părţile urmează să-şi valorifice drepturile garantate de Lege în termenul și modul stabilit,

aspect specific şi speţei deoarece, în conformitate cu art. 27 alin. (1) Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanţilor la proces, în primul rând a părţilor, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum şi de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare.

Or, în temeiul art. 10 Cod de procedură civilă, îndeplinirea defectuoasă a unui act de procedură este susceptibilă suportării de către partea culpabilă a urmărilor nefavorabile stabilite de Lege, la caz de a fi respinsă contestația pe motiv de tardivitate, exonerarea de sancțiunea procedurală fiind inadmisibilă în condiţiile stabilite de reglementările procesuale civile în vigoare. În situația descrisă, exonerarea arbitrară a creditorului/recurent de sancţiunile procedurale stabilite de prevederile legale citate, în sensul prevederilor art. 10 Cod de procedură civilă, afectează exigenţele unui proces echitabil în sensul art. 6 a Convenţiei, potrivit cărora instanţa de judecată are obligaţia de a asigura aparenţele de imparţialitate şi de a nu admite acte de intervenţie arbitrară în favoarea sau defavoarea uneia din părţi, având obligaţia concretizată şi de jurisprudenţa Curţii Constituţionale, potrivit căreia una din caracteristicile constituţionale ale statului de drept o constituie obligaţiunea statului, autorităţilor lui publice, instituţiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuţiilor lor, stabilite de Constituţie şi legi, or, instanţele de judecată nefiind o excepţie în acest sens (HCC nr. 2 din 19.01.1998).

Colegiul reţine, că în circumstanţele speţei, sacrificarea principiului preeminenţei dreptului în sensul exonerării debitorului/recurent de sancţiunile procedurale va avea, *inter alia*, ca efect defavorizarea procesuală a intimaților, deoarece asemenea acţiuni nu pot fi admise de către instanţa de judecată decât în condiţiile expres stabilite de lege, în caz contrar, acţiunile arbitrare ale instanţe sunt incompatibile testului de imparţialitate obiectivă perceput de un observator informat şi dezinteresat. Imparţialitatea este esenţială pentru îndeplinirea adecvată a funcţiei judiciare, ea priveşte nu doar hotărârea însăşi, ci şi întreg procesul, prin care se ajunge la aceasta (valoarea 2, principiile de la Bangalore privind conduita judiciară).

Mai mult decât atât, potrivit definiţiei date în jurisprudenţa CtEDO noţiunii de certitudine legală, se menţionează inter alia că legislaţia naţională trebuie să fie expusă cu o suficientă precizie pentru a oferi posibilitatea persoanelor de a-şi reglementa comportamentul în sensul posibilităţii obţinerii unor ,,consultaţii adecvate” de a prevedea, în caz de necesitate, la un nivel rezonabil consecinţele ce pot surveni în rezultatul anumitor acţiuni (Sunday Times vs UK 26.04.1979, §49).

Or, certitudine legală impusă regulilor de procedură civilă, în calitate de condiţie *sine qua non* a unui proces echitabil, vizează atât drepturile recurentului, cât şi ale intimaților, din care considerente instanţa de judecată nu este în drept de a substitui voinţa legislatorului, materializată în conţinutul normelor de procedură civilă în vederea exonerării debitorului/recurent de sancţiunile procedurale, din motivul înţelegerii greşite a efectelor legale.

În contextul celor enunțate, deoarece recurentul S.A. „Garant” nu a prezentat probe, ce ar confirma imposibilitatea obiectivă a respectării termenului de adresare cu acțiune, privind contestarea actului emis de executorul judecătoresc, în instanță și îndeplinirea actului procedural în interiorul acestui termen, fiind certă depunerea tardivă a contestației, Colegiul conchide asupra legalității soluției date de instanța de fond, privind netemeinicia cererii de repunere în termen, cu consecințele corespunzătoare. Colegiul relevă, că respectarea de către părţi a termenilor legali constituie o obligare pozitivă a părţilor şi are menirea asigurării bunei funcţionări a justiţiei, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de Lege şi doar în cazul în care partea care înaintează o cerinţă de repunere în termen, va prezenta instanţei probe pertinente şi admisibile, care ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată de motive întemeiate și de situații obiective, real existente.

Instanţa de recurs nu este în drept de a admite derogări de la prevederile legii comise de partea intertesată și de a acorda facilități în detrimentul celorlalți participanți ai procesului. Or, principiul preeminenţei dreptului, inserat în preambulul Convenţiei Europene şi Statutul Consiliului Europei, constituind în acelaşi timp un important impuls la adoptarea Convenţiei (Golder contra Regatului Unit al Marei Britanii, nr. 4451/70 din 21.02.1975, par. 34, f.d. 30), cât şi parte integrantă a Convenţiei în conformitate cu prevederile art. 31 alin. (2) al Convenţiei de la Viena cu privire la dreptul tratatelor din 23.05.1969, nu poate fi neglijat la soluţionarea pricinilor civile, potrivit prevederilor art. 12 Cod de procedură civilă.

Conform dispoziţiilor art. 1 alin. (3) Constituţia Republicii Moldova, în lumina interpretărilor date în jurisprudenţa constantă a Curţii Constituţionale, (hotărârea Curţii Constituţionale nr. 2 din 19.01.1998), una din caracteristicile constituţionale ale statului de drept o constituie obligaţiunea statului, autorităţilor lui publice, instituţiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuţiilor lor stabilite de Constituţie şi Legi.

În aceste împrejurări, Colegiul atestă ca fiind justificată legal soluția instanței de fond, de respingere a cererii de repunere în termen și, ca consecință, de respingere a contestației înaintate de S.A. „Garant” ca fiind tardivă, motiv pentru care Colegiul va menține încheierea instanței de fond.

Subsecvent, instanța de recurs relevă că potrivit jurisprudenței CtEDO, recursurile trebuie să fie efective, capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat, asemenea aspecte nu se regăsesc, partea reiterând doar poziția și situațiile invocate în contestația cu care a sesiza instanța de fond, cu criticile subiective aduse soluției date de prima instanță.

În virtutea celor expuse, Colegiul respinge, ca fiind nefondate și lipsite de pertinență, toate alegațiile părții recurente vizavi de netemeinicia actului judecătoresc contestat. Din cele ce preced, având în vedere faptul că încheierea primei instanțe este una întemeiată și legală, fiind aplicate corect normele de drept material și procedural,

iar motivele invocate de recurent sunt lipsite de temei legal, conținând doar critica subiectivă și pur formală a actului judecătoresc atacat, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat și a menține încheierea instanței de fond.

Reieșind din cele relatate și în conformitate cu prevederile art. art. 427 lit. a) și 428 Cod de procedură civilă Colegiul, -

d e c i d e:

Respinge recursul declarat de reprezentantul debitorului S.A. „Garant”, avocatul Calian Igor.

Menține încheierea Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 27 iunie 2023, adoptată în cauza civilă inițiată la cererea/contestația înaintată de debitorul S.A. „Garant” către creditorul Taraburca Dumitru, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Bănărescu Anatolie cu privire la anularea actelor executorului judecătoresc.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței **Ana Panov**
Judecătorul

Judecătorii **Viorica Mihaila**

Vitalie Cotorobai